

Tjenester i hjemmet – videreutvikling av arbeidslagsmodellen

Bente Ødegård Kjøs

Februar 2019

Kort om prosjektet

- Toårig prosjekt – videreutvikle arbeidslagsmodellen ved å prøve ut en intervensjon
- Prosjekt er en del av Demensplan 2020, tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet
- Tre kommuner i Hedmark deltar: Os, Stange og Hamar
 - Prosjektleder USHT Hedmark. 3 prosjektmedarbeidere: Elin Grue, Julie Evensen/Maren Ringnes og Tone Hagen
 - Demenskoordinatorerne i de 3 kommunene
 - Brukerrepresentanter: Pårørende + Nasjonalforeningen for folkehelsen
- Målgruppa: Hjemmeboende personer med alvorlig grad av demens
- Prosjektvarighet: September 2017 til september 2019
- Intervensjonen er prøvd ut i 6 måneder. Beskrivelse av praksis og intervjuer ved start og etter 6 måneder. Rapport ferdig i september.

Hamar kommune

Stange kommune

OS KOMMUNE

Utviklingssenter for
sykehjem og hjemmetjenester
Hedmark

Intervensjon

Intervensjonen består av 7 tiltak:

1. Innføre et system for systematisk bruk av kartleggingsskjemaer: personens kognitive funksjon, hva er viktig / «Livsarket mitt», ernæring og pårørendes situasjon – i et pasientforløpsperspektiv
2. Innføre et system for utvidet primærkontakt – tilpasset pasientgruppa og pårørendes behov
3. Innføre «Tiltakspakke demens» (Utviklet av Aldring og helse)
4. Utvikle et system for pårørendeinvolvering og støtte
5. Tilby differensierte og fleksible aktivitets- og avlastningstilbud
6. Gjennomføre kompetansehevende tiltak til ansatte
7. Styrke kommunikasjonen med fastlegene – om diagnose og oppfølging av pasienten

TILTAKSPAKKE DEMENS

Systematisk oppfølging av hjemmeboende personer med demens og deres pårørende

Demens

Nasjonal faglig retningslinje om demens

Utgitt: 18.08.2017

IS-nummer: IS-2658

Hamar kommune

Stange kommune

OS KOMMUNE

Utviklingscenter for
sykehjem og hjemmetjenester
Hedmark

Intervensjon

De tre kommunene har valgt ulike tiltak og ulike tilnærminger. Tiltakene er tilpasset kommunens behov og forutsetninger (kommunestørrelse, areal osv).

Utdype to av tiltakene i dette foredraget:

1. Primærkontaktrollen
2. Pårørendearbeid

Hamar kommune

Stange kommune

OS KOMMUNE

Utviklingscenter for
sykehjem og hjemmetjenester
Hedmark

Deltagende kommuner

Hamar: Ei sone med 2 arbeidslag, (av 4 arbeidslag for denne pasientgruppa). Erfaring med arbeidslag siden 2003.

De 2 arbeidslagene har totalt: 13 årsverk.

Ca. 60 pasienter og ca. 250 vedtakstimer per uke

Stange: Ei sone med 2 arbeidslag, (av 2 arbeidslag for denne pasientgruppa). Erfaring med arbeidslag siden 2015.

De 2 arbeidslagene har totalt: 19 årsverk.

Ca. 60 pasienter og ca. 275 vedtakstimer

Os: Hele hjemmetjenesten: Ikke arbeidslag, har 4 grupper etter geografi. Totalt i hjemmetjenesten: 14 årsverk.

Totalt ca. 60 pasienter. Pasientgruppa: Ca. 20 pasienter.

Hamar kommune

Stange kommune

OS KOMMUNE

Utviklingscenter for
sykehjem og hjemmetjenester
Hedmark

Arbeidslag

Er ei mindre og fast gruppe ansatte, hvor de ansatte har ansvaret for tjenesteytelsen og andre aktuelle arbeidsprosesser som forbedringsarbeid.

- **Funksjonsinndelt**
- **Selvstyrt:** De ansatte får ansvar og tar ansvar/
kompetente og myndiggjorte medarbeidere

Suksessformelen

- Jobbferdigheter: Faglig utøvelse av arbeidet
- Lagferdigheter: Hvordan arbeidslaget fungerer
- Kvalitetsferdigheter: Utviklings- og forbedringsarbeid

Referanse: Wig, B.B. (1999). *Det uslåelige arbeidslaget*. Oslo: Tiden

- Engelsk: Self directed work teams (SDWT) eller Empowered Teams

Hamar kommune

Stange kommune

OS KOMMUNE

Utviklingscenter for
sykehjem og hjemmetjenester
Hedmark

Arbeidslag

- En tydelig og synlig ledelse, kan teorien om arbeidslag, lede både lagene og personer
- Tjenestemottaker i fokus: Både organisering, i tenkning og handling
- Arbeidslagsleder koordinerer laget
- Tilrettelagt turnus og egne faste arbeidslister (primærkontakt og geografi)
- Ansatte tar beslutninger innenfor områder de er kompetente
- Flexibilitet innenfor rammene
- Stabilitet blant ansatte i laget, ikke tilfeldige vikarer
- Organisasjonskultur - lagånd og samarbeid
- Ansatte får opplæring og veiledning innenfor «sin gruppe tjenestemottakere» - satt i system
- Arbeidslags- og sonemøter
- Samarbeid med andre internt (eks. andre arbeidslag og demenskoordinator) og andre instanser og personer eksternt (eks. fastlegen)

Primærkontakt

- Hver tjenestemottaker har to primærkontakter (en sykepleier og en helsefagarbeider). Alternativt en primær- og en sekundærkontakt.
- Kriterier: Fast ansatt, utdanning, minst 50 % stilling
- Jevnlige besøk/kontinuitet; tilpasses turnus og arbeidslistene
- Antall tjenestemottakere: Varierer, fra 2 til 16, ca. 10 vanligst
- Navn og telefonnummer på primærkontakt finnes i ei mappe hjemme hos tjenestemottaker og egne visittkort
- Arbeidslaget har egen telefon

Primærkontaktrollen

- Tjenesteutøvelsen: Planlegge, kartlegge behov og ressurser, observasjon, utføre tiltak, endring av behov/følge opp/vurdere vedtak, koordinere, evaluere og dokumentere tjenestene
Stikkord: helhetlig perspektiv + sykdomsforløp + personsentrert omsorg + kontinuitet
- Veilede og undervise tjenestemottaker og pårørende
- Støtte og involvere pårørende, tilbud om møte hver 6 uke
- Informasjonsutveksling. Samarbeid / kommunikasjon med andre ansatte/instanser (intern og eksternt , E-meldinger)
- Rapportere avvik og andre adm. oppgaver samt forbedringsarbeid

Hamar kommune

Stange kommune

OS KOMMUNE

Utviklingscenter for
sykehjem og hjemmetjenester
Hedmark

Pårørendearbeid

Hvilket behov har pårørende for oppfølging?

- Redic studien viste at pårørendes innsats i gjennomsnitt er 160 timer i mnd. den siste tiden før hjemmeboende pasienter fikk institusjonsplass.

Ref.: Vossius, C. m.fl. Ressursbruk og sykdomsforløp ved demens, nov. 2015

- Ivareta pårørende: Informasjon, veiledning, støtte, avlastning osv.

Må ha rutiner for hvordan ivareta pårørendeinvolvering og støtte.

Ref. Helsedirektoratet. Pårørendeveileder. Sist oppdatert 29.01.19

Hamar kommune

Stange kommune

OS KOMMUNE

Utviklingscenter for
sykehjem og hjemmetjenester
Hedmark

Involvere og støtte pårørende

- Systematisk kartlegge pårørendes situasjon, behov og ønsker.
- Gjennomføre støttetiltak.
Forebyggende tiltak: Tidlig ivareta pårørende.
Følge opp pårørende over tid.
Sette av tid på arbeidslista, både til møtene og andre tiltak som veiledning. Individuelt tilpassede tiltak.

	0	1	2	3	4
1. Føler du noen gang at du ikke lenger holder ut?	☐	☐	☐	☐	☐
2. Føler du noen gang at du trenger ferie/avkopling?	☐	☐	☐	☐	☐
3. Blir du noen gang deprimert over den situasjonen du er i?	☐	☐	☐	☐	☐
4. Går omsorgsarbeidet ut over din egen helse?	☐	☐	☐	☐	☐
5. Er du redd det kan skje en ulykke med pasienten?	☐	☐	☐	☐	☐

Pårørendearbeid

- Dokumentasjon av påørendearbeid: Hvor og hvordan?
- Dokumentasjonsplikten: Dokumentere pårørendes situasjon, behov og støttetiltak / oppfølging.
- Trenger pårørende helsehjelp og må få vedtak om tjenester? Egen journal.

Takk for meg!

Vil du høre mer? Ta gjerne kontakt

Prosjektleder Bente Ødegård Kjøs

bente.kjos@hamar.kommune.no

Tlf. 986 31 171

Ankerskogen (4. etg.), Ankerskogvegen 7, 2319 Hamar

<http://www.hamar.kommune.no/utviklingscenter>

<https://www.facebook.com/ushtedmark/>

**Utviklingscenter for
sykehjem og hjemmetjenester**
Hedmark